

Cursusjaar

2009 - 2010

V A V O

**mavo/vmbo-tl, havo en vwo
voor (jong) volwassenen**

VERNIEUWDE

TWEEDE FASE

havo top

vwo top

Inhoud

Een goede basis

1. Hoe ziet de opleiding eruit?
  - 1.1 Inleiding
  - 1.2 Het totale pakket
  - 1.3 Het gemeenschappelijk deel
  - 1.4 Profielen
  - 1.5 Vrije deel
2. Sprokkelen
  - 2.1 Leren per vak
  - 2.2 Vrijstellingen van rechtswege
3. Het examen
  - 3.1.1 Het examendossier
  - 3.1.2 Het programma van toetsing en afsluiting
  - 3.1.3 Het profielwerkstuk
  - 3.2 Wanneer ben je geslaagd voor je examen?
4. Hoe werken we op het Nova College?
  - 4.1 De intake
  - 4.2 De lessen
  - 4.3 Het jaar: kernlessen, dossierweken, zmb-uren, roosters
5. Overige onderwerpen
  - 5.1 Introductiedag
  - 5.2 Overstap van mavo/vmbo-tl naar havo
  - 5.3 Overstap van havo naar vwo
  - 5.4 Deficiënties en vervolgopleidingen
6. Informatie via de website van het Nova College
7. Alvast Studeren in het hbo

Bijlagen:

1. Overzicht aanbod vakken havo-top en vwo-top per locatie
2. Vrijstellingsregeling havo en vwo
  - A. Van oud naar nieuw
  - B. Van nieuw naar oud
3. Adressen en data

Website: Vooropleidingseisen hbo en wo bij nieuwe profielen
www.novacollege.nl

Mei 2009

Een goede basis

Bij het ROC Nova College helpen we je graag om je talent te ontwikkelen en je ambities waar te maken. Niet alleen in je beroep en opleiding, maar ook als mens. Dat betekent dat je bij ons ook de kans krijgt om je vooropleiding af te ronden. Zodat je een goede basis hebt voor je vervolgopleiding en carrière.

In deze gids 'vernieuwde tweede fase havo top en vwo top' vind je uitgebreide informatie over onze top opleidingen havo en vwo voor volwassenen. Deze opleidingen behoren tot het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (Vavo). De verschillen met het voortgezet onderwijs duiden we in deze gids telkens aan met 'vavo specifiek'. Je kunt de Vavo opleidingen bij ons volgen in Amstelveen, Beverwijk (geen vwo), Haarlem en Hoofddorp.

Onderwijs voor volwassenen, overdag en 's avonds

Het Nova College is een regionaal opleidingscentrum (roc) voor iedereen van 16 jaar en ouder. Onze opleidingen mavo/vmbo-tl, havo en vwo zijn speciaal voor volwassenen, in principe voor mensen van 18 jaar en ouder. Ook 16- en 17-jarigen kunnen tot het volwassenenonderwijs worden toegelaten, als zij door hun school voor voortgezet onderwijs worden uitbesteed bij het Vavo.

Wat betekent volwassenenonderwijs? Het betekent dat wij het onderwijs zo hebben georganiseerd dat je in eigen tempo het gewenste diploma of certificaat kunt behalen.

Daarbij houden wij er rekening mee dat volwassenen vaak een baan en/of zorgtaken hebben, die ook tijd vragen. Vandaar dat je bij ons geen vakken volgt als lichamelijke opvoeding of culturele en kunstzinnige vorming. Bovendien krijg je aan het begin van het cursusjaar een studiewijzer met het jaarprogramma, je eigen rooster en wat wij van je verwachten. Je weet dus tijdig waar je aan toe bent. In het open leercentrum staan computers, waarop je zelfstandig kunt werken aan je opleiding.

Top opleidingen

In de top opleidingen kun je elk vak in één jaar afronden. In een intakegesprek bespreken we je wensen en mogelijkheden: een één- of tweejarige opleiding. De dagopleidingen richten zich vooral op mensen die snel en intensief willen leren, de avondopleidingen zijn gericht op mensen met een baan en/of andere taken. Het aantal vwo vakken dat we 's avonds aanbieden is beperkt.

Vernieuwde Tweede Fase

Bij ons kun je een havo of een vwo diploma vernieuwde tweede fase behalen. Het cursusjaar 2009-2010 biedt bovendien je laatste kans op een vwo diploma tweede fase oude regeling.

Informatie

De informatie in deze brochure kan op onderschikte punten nog veranderen. Let daarom op de verschijningsdatum. Wij hopen dat de brochure antwoord geeft op vragen die bij nieuwe cursisten leven. Neem voor meer informatie contact op met één van de locaties of kijk op www.novacollege.nl
Graag heten wij nieuwe cursisten welkom in het nieuwe cursusjaar 2009-2010.

Met vriendelijke groet,

Yvonne Walvisch-Stokvis

Directeur Vavo, Toeleiding en Training

1. Hoe ziet de opleiding eruit als je een volledig havo of vwo diploma wilt behalen?

1.1 Inleiding

De vernieuwde tweede fase kent een aantal belangrijke wijzigingen. Deze zijn in het kort:

- . er zijn geen deelvakken meer
- . op de havo is de tweede moderne vreemde taal niet meer verplicht
- . in het profiel CM van de havo is wiskunde niet meer verplicht
- . elk profiel heeft profielvakken en profielkeuzevakken
- . op het vwo is een tweede moderne vreemde taal (Duits of Frans of Spaans) verplicht

1.2 Het totale pakket

Het totale pakket van de havo en het vwo tweede fase bestaat uit de volgende vaste onderdelen:

- . een gemeenschappelijk deel
- . een profieldeel
- . een vrij deel

VAVO SPECIFIEK is dat je ieder vak in één jaar kunt volgen en afsluiten met een examen.

1.3 Het gemeenschappelijk deel

De inhoud van het gemeenschappelijk deel is voor alle cursisten verplicht, ongeacht de profielkeuze en per opleiding hetzelfde. De vakken die in het gemeenschappelijk deel gegeven worden zijn:

HAVO

Nederlands
Engels
Maatschappijleer

VWO

Nederlands
Engels
Maatschappijleer
Duits of Frans of Spaans
Algemene natuurwetenschappen (ANW)

Maatschappijleer en ANW worden afgesloten met een schoolexamen. De talen zijn vakken met een centraal examen.

Voor de vwo cursisten met het profiel NG of NT voor wie de verplichte tweede moderne vreemde taal in het gemeenschappelijk deel een onneembare hindernis is om te slagen voor het eindexamen, is de vrijstellingsregeling wat betreft de tweede moderne vreemde taal verruimd. Of je in aanmerking komt voor de vrijstelling wordt beslist door de school. In het geval van vrijstelling moet je een ander vak volgen.

VAVO SPECIFIEK is dat de cursisten van het volwassenenonderwijs zijn vrijgesteld van de vakken culturele kunstzinnige vorming (Ckv) en lichamelijke opvoeding.

1.4 Het profieldeel

Een profiel is een pakket van vakken dat met elkaar een samenhangend onderwijsprogramma vormt. Dat zorgt voor een goede aansluiting op een vervolgopleiding in het beroepsonderwijs of het wetenschappelijk onderwijs. Elk profiel bereidt voor op bepaalde vervolgopleidingen. Daarnaast kun je met je havo diploma overstappen naar het vwo.

In de tweede fase kies je in beginsel één profiel en volg je de vakken die bij dat profiel horen. Er zijn vier profielen:

- **Natuur & Techniek (NT)**

Dit exacte profiel bereidt voor op technische vervolgopleidingen. Beroepen die bij dit profiel horen zijn onder andere: architect, chemicus, natuurkundige, meteoroloog, bosbouwkundig onderzoeker, IT-specialist, piloot, maritiem officier, vervoerskundige.

- **Natuur & Gezondheid (NG)**
Met dit profiel ben je goed voorbereid op opleidingen die met gezondheidszorg en milieu te maken hebben. Beroepen zijn bijvoorbeeld: fysiotherapeut, verpleegkundige, arts.
- **Economie & Maatschappij (EM)**
Degenen die deze keus maken zullen meestal terechtkomen in banen die iets te maken hebben met economie, arbeid, recht en veiligheid. Je kunt dan denken aan beroepen als accountant, functies bij een bank, jurist, advocaat, organisatieadviseur, hoteldirecteur.
- **Cultuur & Maatschappij (CM)**
Dit profiel is bedoeld voor cursisten met belangstelling voor kunst, cultuur, maatschappelijke vakken, recht en talen. Gedacht kan worden aan beroepen als advocaat, psycholoog, uitgever, bibliothecaris, maatschappelijk werker.

De profielen NT, NG en EM bestaan uit 3 verplichte profielvakken en 1 profielkeuzevak. Het profiel CM kent 2 verplichte profielvakken, 1 profielkeuzevak maatschappij en 1 profielkeuzevak cultuur. Hier [volgen de](#) profielvakken in schema:

HAVO

NT	NG	EM	CM
natuurkunde scheikunde wiskunde B	biologie scheikunde wiskunde A of B	geschiedenis economie wiskunde A of B	geschiedenis Duits of Frans of Spaans
biologie of informatica of wiskunde D*	aardrijkskunde of natuurkunde	M&O of aardrijkskunde of Duits of Frans of Spaans	m. aardrijkskunde of economie of maatschappijwetenschappen c. kunst of een moderne vreemde taal

VWO

NT	NG	EM	CM
natuurkunde scheikunde wiskunde B	biologie scheikunde wiskunde A of B	geschiedenis economie wiskunde A of B	geschiedenis Duits of Frans of Spaans wiskunde C* of A
biologie of informatica of wiskunde D*	aardrijkskunde of natuurkunde	M&O of aardrijkskunde of Duits of Frans of Spaans	m. aardrijkskunde of economie of maatschappijwetenschappen c. kunst of een moderne vreemde taal

*Wiskunde C en D vanaf het cursusjaar 2010-2011

Wiskunde A, B en C mogen niet gecombineerd worden. Wiskunde D kan alleen gekozen worden in combinatie met wiskunde B.

In alle profielvakken wordt schoolexamen en centraal examen gedaan. Uitzondering is informatica.

In het profiel CM is op de havo wiskunde niet meer verplicht. We adviseren echter wiskunde A of economie in het vrije deel te kiezen in verband met uw vervolgmogelijkheden.

1.5 Het vrije deel

Het vrije deel dient ter versterking of verbreding van de gekozen profielrichting. Hierin kies je één van de profielvakken. Je kunt ook kiezen voor het startersvak Spaans of Turks. In het cursusjaar 2010-2011 wordt wiskunde D (havo en vwo) ook opgenomen in het aanbod.

VAVO SPECIFIEK is dat je per vak een examendossier opbouwt. Je mag dus voor een vak deelnemen aan het centraal examen indien je het schoolexamen voor dat vak hebt afgerond.

N.B. Vervolgopleidingen stellen eisen aan profielen. Op de website vind je de specificaties.

Tweede fase havo – Vavo

NT, NG, EM: 3 verplichte profielvakken; 1 profielkeuzevak; 1 keuze examenvak

CM: 2 verplichte profielvakken; 1 profielkeuzevak cultuur + 1 profielkeuzevak maatschappij; 1 keuze examenvak

	NT		NG		EM		CM		
	Nederlands	400	Nederlands	400	Nederlands	400	Nederlands	400	
Gemeenschappelijk deel	Engels	360	Engels	360	Engels	360	Engels	360	
	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	
	Wiskunde B	360	Wiskunde A (of B*)	320	Wiskunde A (of B*)	320	Moderne vreemde taal	400	
Profielvakken	Natuurkunde	400	Biologie	400	Economie	400	Geschiedenis	320	
	Scheikunde	320	Scheikunde	320	Geschiedenis	320			
Profielkeuzevak kiezen	Informatica	320	Natuurkunde	400	Moderne vreemde taal	400	Aardrijkskunde	320	maatsch
	Biologie	400	NL&T	320	Aardrijkskunde	320	Maatschappijwetensch.	320	maatsch
NT 1 uit 4	NL&T	320	Aardrijkskunde	320	M&O	320	Economie	400	maatsch
NG 1 uit 3	Wiskunde D	320			Maatschappijwetensch	320	Moderne vreemde taal	400	cultuur
EM 1 uit 4							Kunsvak	320	cultuur
CM 1 m + 1 c							Filosofie	320	cultuur
Vrije deel	keuze examenvak		keuze examenvak		keuze examenvak		keuze examenvak		
Profielwerkstuk		80		80		80		80	

Wiskunde B: altijd 360 sbu; wiskunde A: altijd 320 sbu

Vavo specifiek:

- havo top (h4 + h5) totaal 2680 sbu

- vrijgesteld van lichamelijke opvoeding, CKV en van het geheel vrije deel (niet van het vrije deel!)

Tweede fase vwo – Vavo

NT, NG, EM: 3 verplichte profielvakken; 1 profielkeuzevak; 1 keuze examenvak

CM: 2 verplichte profielvakken; 1 profielkeuzevak cultuur + 1 profielkeuzevak maatschappij; 1 keuze examenvak

	NT		NG		EM		CM		
	Nederlands	480	Nederlands	480	Nederlands	480	Nederlands	480	
	Engels	400	Engels	400	Engels	400	Engels	400	
Gemeenschappelijk deel	2 ^{de} Mod.vr.taal	480	2 ^{de} Mod.vr.taal	480	2 ^{de} Mod.vr.taal	480	2 ^{de} Mod.vr.taal	480	
	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	
	ANW	120	ANW	120	ANW	120	ANW	120	
	Wiskunde B	600	Wiskunde A (of B*)	520	Wiskunde A (of B*)	520	Wiskunde C (of A* of B*)	480	
Profielvakken	Natuurkunde	480	Biologie	480	Economie	480	Geschiedenis	480	
	Scheikunde	440	Scheikunde	440	Geschiedenis	440			
Profielkeuzevak kiezen									
	Informatica	440	Natuurkunde	480	Moderne vreemde taal	480	Aardrijkskunde	440	maatsch
	Biologie	480	NL&T	440	Aardrijkskunde	440	Maatschappijwetensch.	440	maatsch
	NL&T	440	Aardrijkskunde	440	M&O	440	Economie	480	maatsch
	Wiskunde D	440			Maatschappijwetensch	440	Mod.vr. taal (of klass.taal)	480	cultuur
							Kunsvak	480	cultuur
							Filosofie	480	cultuur
Vrije deel	keuze examenvak		keuze examenvak		keuze examenvak		keuze examenvak		
Profielwerkstuk		80		80		80		80	

Tweede MVT gem.deel. gymnasium: klassieke taal: 600 sbu

Wiskunde B: altijd 600 sbu; wiskunde A: altijd 520 sbu

Vavo specifiek:

- vwo top (v5+v6) totaal 2720 sbu

- vrijgesteld van lichamelijke opvoeding, CKV of KCV en van het geheel vrije deel (niet van het vrije deel!)

2. Sprokkelen

VAVO SPECIFIEK

2.1 Leren per vak

Als je aan het Nova College een havo- of vwo-opleiding wilt volgen, kun je kiezen voor een heel diploma maar je kunt ook besluiten te leren per vak of een paar vakken. Ook is het mogelijk dag- en avondopleiding te combineren. Dit geldt vooral voor de havo.

In het cursusjaar 2009-2010 biedt het Nova College alle profielen havo en vwo aan. Ieder vak bieden we in één cursusjaar aan (= havo top, vwo top). De havo lessen zijn volgens de eindtermen vernieuwde tweede fase en de vwo lessen volgens de oude regeling tweede fase. Wil je het programma voor het vwo diploma vernieuwde tweede fase volgen dan is dat geen probleem omdat er een vrijstellingenregeling is opgesteld door het ministerie van OCW. Zie hiervoor bijlage 2.

Heb je al vakken afgesloten? Dan kom je misschien in aanmerking voor een of meerdere vrijstellingen. Daarover gaat de volgende paragraaf. Dit kan inhouden dat je jouw diploma in één jaar kunt behalen.

2.2 Vrijstellingen van rechtswege

VAVO SPECIFIEK

Wanneer je tot havo top of tot vwo top wordt toegelaten gelden de volgende regels voor vrijstelling van vakken.

Vrijstellingen te verkrijgen bij de intake:

1. Wanneer de kandidaat een *Schoolexamen voor maatschappijleer (gemeenschappelijk deel)* heeft afgesloten, wordt het cijfer (een 6 of hoger) overgenomen en hoeft de kandidaat het betreffende vak niet meer te volgen.
2. Wanneer de kandidaat een *vak met een Centraal Examen* heeft afgesloten, wordt het cijfer (een 6 of hoger) overgenomen en hoeft de kandidaat het betreffende vak niet meer te volgen¹. **Uitzonderingen:** aardrijkskunde havo tweede fase oud en deelvakken (m.u.v. wiskunde B1).

Opmerking bij punt 1 en 2: Cijfer 4 of 5 kan ook meegenomen worden als dat bij de uitslagbepaling nog toelaatbaar is.

¹Deze regeling betreft ook vakken die het Nova College NIET aanbiedt: o.a. kunst (muziek) en filosofie, eveneens de 'oude stijl' vakken muziek en tekenen / handenarbeid / textiele werkvormen.

In alle gevallen geldt: het getuigschrift mag niet ouder zijn dan 10 jaar.

Heb je geen recht op vrijstellingen en wil je een havo diploma behalen dan staan daar voor het vavo 2680 studielasturen voor. Voor vwo top (=v5+v6) geldt een studielast van 2720 uur. Dit aantal uren is niet in een jaar te realiseren.

3. Het examen

Voor de havo en het vwo geldt dat het examen uiteenvalt in een centraal examen (landelijk) en een deel dat de school organiseert, het zogenaamde schoolexamen.

Niet alle vakken doen aan beide onderdelen mee.

- Maatschappijleer en ANW uit het gemeenschappelijk deel hebben alleen een schoolexamen, Nederlands en Engels hebben een schoolexamen en een centraal examen.
- Alle profielvakken hebben een schoolexamen en een centraal examen (behalve informatica).
- De vakken die je in het vrije deel kiest en die tevens in een profiel voorkomen, hebben een schoolexamen en een centraal examen. Uitzonderingen zijn informatica en de startersvakken Spaans en Turks.

Ieder vak kan op het Nova College in één schooljaar gevolgd en afgesloten worden met de daarbij horende examens. Uitzondering: de startersvakken. Je mag alleen aan het centraal examen van een vak deelnemen als je alle delen van het schoolexamen van het betreffende vak hebt afgerond. Bij de vakken met een centraal examen bepaalt het schoolexamen de ene helft van het uiteindelijke examencijfer en het centraal examen de andere helft.

VAVO SPECIFIEK

Opteert je *niet* voor een diploma havo of vwo dan kun je bij het Nova College voor een met een voldoende afgesloten vak een certificaat behalen.

Je mag altijd deelnemen aan het centraal examen van de vakken waarvan je het schoolexamen hebt afgerond.

Kies je *wel* voor een diploma havo of vwo dan mag je hier meerdere jaren over doen. Een certificaat is 10 jaar geldig. De zak- slaagregeling zoals beschreven in 3.2 geldt dan eveneens.

Officieel moet het profielwerkstuk zijn afgerond voor **u** je eindexamen doet in het laatste vak waarmee je je havo of vwo diploma wenst te behalen. Wij raden je echter aan het profielwerkstuk te maken in het schooljaar waarin je examen aflegt in het vak (de vakken) waarop het profielwerkstuk van toepassing is.

3.1 Het schoolexamen

3.1.1 Het examendossier

Alle resultaten en activiteiten van het schoolexamen worden samengevoegd tot een zogenaamd examendossier. Hiertoe behoren de handelingsdelen van de verschillende vaardigheden (van bijvoorbeeld de moderne talen), de praktische opdrachten, het profielwerkstuk en de toetsen.

3.1.2 Het programma van toetsing en afsluiting

Aan het begin van het cursusjaar krijg je een Programma van Toetsing en Afsluiting (Pta). Daarin staat voor elk vak precies wat je dat jaar moet doen voor het schoolexamen. Welke toetsen en opdrachten er zijn, wat er wel en niet becijferd wordt en hoe de cijfers worden doorberekend.

Elke kernlesperiode van 6 weken wordt afgesloten met een toets of een eindopdracht.

Een toets bestaat uit een aantal open en/of gesloten vragen, wordt altijd beoordeeld met een cijfer en wordt alleen afgenomen in dossierweken (zie 4.3). Aan een toets gaat meestal een proeftoets (zonder cijfer) vooraf, waardoor voor jou duidelijk wordt op welke manier de leerstof zal worden getoetst.

Praktische opdrachten zijn bedoeld om vaardigheden te toetsen. Het gaat echter meestal niet alleen om het eindproduct maar ook om het achterliggende proces. Vaak moet de cursist zijn activiteiten documenteren in een logboek of op een andere door het vakkencluster bepaalde vorm, zodat deze bij de beoordeling betrokken kan worden. Voor de praktische opdracht(en) wordt een cijfer gegeven.

Onderdelen die niet met een cijfer worden afgesloten, horen bij het zogenaamde handelingsdeel. Opdrachten van het handelingsdeel worden beoordeeld met 'naar behoren'. Opdrachten die niet naar behoren worden beoordeeld moet je overdoen tot de opdracht naar het oordeel van je docent naar behoren is vervuld.

3.1.3 Het profielwerkstuk

Het profielwerkstuk is een uitgebreide praktische opdracht met een studielast van 80 uur. Het profielwerkstuk kan over één of twee profielvakken gaan en kan maximaal door twee cursisten gemaakt worden. Aan de hand van dit werkstuk worden je vaardigheden in het betreffende vak of de betreffende vakken beoordeeld, maar ook je kennis en inzicht in die vakken. Het cijfer van het profielwerkstuk maakt deel uit van *het combinatiecijfer*.

3.2 Wanneer ben je geslaagd voor je eindexamen?

Het schoolexamen bepaalt 50% van het examencijfer bij de vakken met een centraal examen. De andere helft van het examencijfer is afhankelijk van het resultaat van het centraal examen.

Eindexamen doe je wanneer je opgaat voor een diploma. In het geval van certificaten spreken we van het examen.

Wanneer ben je geslaagd of gezakt voor het diploma? Deze regeling is uiteraard landelijk vastgelegd en luidt:

een kandidaat is geslaagd,

- bij alle cijfers 6 of hoger of bij één 5
- indien u 2X5, 1X4 of 1X5 én 1X4 heeft, moet er gecompenseerd worden: het gemiddelde van alle cijfers moet minimaal 6 zijn. In de praktijk betekent dit dat je voor meerdere vakken een 7 of hoger moeten hebben gescoord om dit gemiddelde te kunnen behalen.
- In andere gevallen doe je in één van de CE-vakken herexamen om bovenstaande eisen te halen om te slagen.

Alle details kun je nalezen in het examenreglement van de school. Veel staat ook in het Pta (Programma van toetsing en afsluiting) dat aan het begin van het schooljaar wordt uitgereikt.

Let op: één van de meewegende cijfers is **het combinatiecijfer**, dat het gemiddelde is van de 'kleine onderdelen' die daarin plaats hebben gekregen. Bij het vavo bestaat het combinatiecijfer havo uit de cijfers voor maatschappijleer en het profielwerkstuk. Het combinatiecijfer vwo bestaat uit de cijfers voor maatschappijleer, ANW en het profielwerkstuk.

Literatuur is opgenomen in het cijfer van de desbetreffende taal.

Het aantal cijfers voor een havo-cursist is daarmee 8 (Nederlands, Engels, 4 profielvakken, 1 vrij deel vak en het combinatiecijfer) en voor een vwo-cursist 9 (Nederlands, Engels, tweede moderne vreemde taal, 4 profielvakken en het combinatiecijfer).

4. Hoe werken we op het Nova College?

4.1 Intake en inschrijving , VAVO SPECIFIEK

Als je hebt besloten je aan te melden dan volgt altijd een afspraak voor een [intakegesprek](#). Tijdens het [intake](#)-gesprek kan blijken dat je voorkennis niet aansluit bij het gewenste instroomniveau. Als dit toch leidt tot inschrijving dan is deze voorwaardelijk, dat wil zeggen dat je aan het begin van het cursusjaar een toelatingstoets moet afleggen of dat je een bepaalde instroomcursus moet volgen.

4.2 De lessen

Naast klassikale instructielessen zijn er werklessen: per vak wordt in een studiewijzer aangegeven wanneer en waarover de klassikale instructie plaatsvindt, wanneer welke leerstof en opdrachten afgerond moeten zijn, wanneer de handlingsdelen ingeleverd moeten worden, enz. Aan de hand van de studiewijzer werk je zoveel mogelijk zelfstandig of in een groep aan je taken. Je werkt in het lokaal (dan kunt je meteen iets aan de docent vragen), soms in het open leercentrum, in de mediatheek of in het computerlokaal, soms in het gea-kabinet of in de practicumruimte.

4.3 Het jaar: kernlessen, dossierweken, zmb-uren, roosters

5 periodes

Wij verdelen het jaar in 4 periodes met kernlessen. Een periode duurt 6 weken, waarin je bezig bent met de leerstof van die periode.

In de 5de periode worden specifieke examentrainingen gegeven als laatste voorbereiding op het centraal examen dat op 17 mei 2010 begint.

Op elke periode volgt een dossierweek. In die week zijn er geen lessen.

Je doet dan mee aan de toetsen en werkt aan andere dossieropdrachten. In je studiewijzer en in je programma van toetsing en afsluiting kun je zien voor welk vak er een toets is en aan welke opdracht je moet werken.

Per profiel zijn er wekelijks, soms alleen in bepaalde periodes, zmb-uren (zelfstandig werken met begeleiding). De invulling van de te begeleiden werkzaamheden vind je in je studiewijzer. Er is dan altijd een docent aanwezig die je dan kunt raadplegen.

De contacttijd met de docent, kernlessen en zmb-uren, kunnen per periode verschillen. Je krijgt dan ook per periode een nieuw rooster.

Overige onderwerpen

5.1 Introductie

De eerste cursusweek is er een introductieprogramma. Daarin krijg je jouw rooster, leer je mentor kennen en veel medecursisten. Je volgt een introductie in het open leercentrum, je legt een instaptoets digitale vaardigheden af en je krijgt uitleg over de elektronische leeromgeving Nova Portal.

5.2 Overstap van mavo/vmbo-tl naar havo

Ieder die een mavo/vmbo-tl diploma heeft met een gemiddeld cijfer 6,5 of hoger en minimaal een 6 voor Nederlands en wiskunde kan overstappen naar de havo. Houd er rekening mee dat je een profiel moet kiezen. Ook dit komt tijdens de informatieavond en het intake-gesprek aan de orde.

STAMKLAS havo

De stamklas havo is bedoeld voor jonge cursisten die doorstromen met een mavo/vmbo-tl diploma en een heel diploma havo willen behalen. Het eerste jaar bestaat uit een speciaal programma. De cursisten volgen dan de vakken uit het gemeenschappelijk deel van de havo; Nederlands, Engels, maatschappijleer, daarnaast studiecoaching, het mentoruur en bovendien 2 à 3 profielvakken. Een schakel wiskunde en/of economie is speciaal voor cursisten die in het tweede jaar betreffende vak of vakken gaan volgen. Cursisten nemen bovendien deel aan de lessen oriëntatiekennis geschiedenis ter voorbereiding op het vak geschiedenis.

Overstap van havo naar vwo

Ieder die een havo diploma heeft met een gemiddeld cijfer 6,5 of hoger en minimaal een 6 voor Nederlands en wiskunde kan overstappen naar het vwo. Voor een aantal vakken is die overstap lastig maar niet onmogelijk. **Let op:** in het gemeenschappelijk deel van het vwo is een tweede moderne vreemde taal verplicht en het profiel C&M kent de variant wiskunde C.

Vrijstellingen

Cursisten die doorstromen van havo naar vwo zijn vrijgesteld van maatschappijleer en ANW in het gemeenschappelijk deel vwo.

5.3 Deficiënties en vervolgopleidingen

Heb je niet het juiste vakkenpakket voor de vervolgopleiding die jij wilt gaan volgen? Bij het vavo kun je deze deficiënties wegwerken. Immers, je kunt op het Nova College ook in één of in een paar vakken examen doen, bij een voldoende eindcijfer krijg je een certificaat.

6. Informatie via de website van het Nova College

Heb je na het lezen van deze gids nog vragen over tweede fase havo top of vwo top die je vóór de informatieavonden beantwoord wilt hebben? Lees dan eerste de antwoorden op de meest gestelde vragen over de top opleidingen op www.novacollege.nl. Kies: volwassenenonderwijs en klik op vavo, kies de opleiding van uw keuze.

Heb je geen toegang tot internet? Bel dan een van onze vavo locaties. Het overzicht vind je achterin deze gids. Daar staan ook de data van de informatieavonden.

7. Vavo-hbo-traject 'Alvast Studeren' 2009-2010

Hogeschool INHolland, Hogeschool van Amsterdam en ROC Nova College

SCHRIJF IN BIJ HET VAVO NOG VÓÓR HET ALVAST STUDEREN INTAKEGESPREK!

Achtergronden:

- Cursisten die op één of twee vakken gezakt zijn voor hun havo- of vwo-examen, het vo min of meer ontgroeid zijn en gemotiveerd zijn om een bepaalde hbo-opleiding te volgen, krijgen de mogelijkheid een uitdagend programma te volgen op vavo en hbo om zo in een jaar alsnog hun diploma te behalen en tevens (onderdelen van) de propedeuse.
- Ervaringen bij de reeds bestaande trajecten en soortgelijke mbo-hbo-trajecten hebben geleerd dat veel cursisten bereid zijn zich extra in te spannen en dergelijke trajecten vaak redelijk tot zeer succesvol afronden.
- Bijkomend voordeel is dat de cursisten een (meer dan) volledig dagprogramma volgen.

Het traject kent de volgende elementen:

- **Status cursisten**
De cursisten die dit jaar gezakt zijn blijven formeel ingeschreven bij hun vo-school en worden uitbesteed naar het vavo van het ROC Nova College.
De overige cursisten staan formeel ingeschreven bij het vavo.
De Alvast Studeren deelnemers worden als cursist toegelaten tot het onderwijs van INHolland of bij de Hogeschool van Amsterdam.
- **Aanmelding en Toelating**
Er is een gelimiteerd aantal plaatsen.
In verband met het begin van de zomervakantie moet de **aanmelding uiterlijk 26 juni 2009, 17.00 uur** binnen zijn bij het Nova College en bij de hogeschool van keuze. De aanmelders worden telefonisch uitgenodigd voor de intakegesprekken. Deze vinden plaats in week 27 en 28.
Het aanmeldingsformulier is te downloaden van de website van INHolland (www.inholland.nl) van de Hogeschool van Amsterdam (www.hva.nl) of de website van het Nova College (www.novacollege.nl) onder de knop 'Alvast Studeren'.
Om toegelaten te kunnen worden, moeten de cursisten een motivatiebrief schrijven, waarin de keuze van de hbo opleiding* wordt gemotiveerd en de redenen waarom men wil deelnemen aan het traject omschreven zijn. Tegelijkertijd moet het volledig ingevulde aanmeldingsformulier, een kort c.v. en een kopie van de cijferlijst ingeleverd of gemaïld worden.
Na aanmelding en ontvangst van bovenstaande documenten volgt een intakegesprek met vertegenwoordigers van vavo en hbo. Het advies van de decaan wordt meegewogen. Bij het intakegesprek moeten de documenten die genoemd worden in de bijlage *Documenten voor de intake (zie bovengenoemde websites van het Nova College en INHolland, HvA)* meegenomen worden.
Indien de deelnemende instellingen het risico voor de leerling te groot vinden, wordt de leerling niet toegelaten tot het traject.
Indien er meer aanmeldingen dan plaatsen zijn, zal de toelating (met inachtneming van bovenstaande) plaatsvinden op volgorde van aanmelding.
*Opleidingen waar een numerus fixus voor bestaat zijn niet bij het traject betrokken.
Uiteraard geldt voor alle hbo-opleidingen dat bij toelating de normale profiel- en opleidingsspecifieke eisen van kracht zijn.
- **Contract**
Bij toelating wordt door de cursisten een overeenkomst ondertekend, waarin de wederzijdse inspanningsverplichtingen zijn vastgelegd.
- **Cursusgeld**
Het cursusgeld voor het vavo-hbo-traject is in totaal circa €2000, exclusief studiematerialen. Dit bedrag bestaat uit twee delen. Het hbo deel is hetzelfde als het collegegeld voor reguliere studenten, namelijk €1565. Het vavo deel varieert, want is afhankelijk van het aantal vakken (een of twee) en het aantal lesuren dat per vak gevolgd wordt. Alle roc's vragen dezelfde opslag van €250 voor onder andere extra begeleiding en administratiekosten.
Gespreide betaling is mogelijk.

N.B. Voor cursisten met een uitbestedingsovereenkomst is het vavo onderwijs, inclusief de boeken, gratis.

- **Studiefinanciering**

De cursisten hebben géén recht op studiefinanciering en OV-jaarkaart. Indien cursisten ten onrechte wel studiefinanciering en/of OV-jaarkaart aanvragen en ontvangen, wordt het totaalbedrag bij de jaarlijkse controle aan het begin van het volgend kalenderjaar met opslag van een boete door de IB-groep teruggevorderd.

Tot 18 jaar behoudt men recht op kinderbijslag. Cursisten van 18 jaar en ouder kunnen aanspraak maken op de vavo-deeltijd-vergoeding dan wel tegemoetkoming studiekost scholier indien er voor hen een uitbestedingsovereenkomst is afgesloten tussen vavo en vo-school.

Na afloop van het traject heeft de deelnemer, als hij/zij zich inschrijft bij een hbo-instelling dus nog recht op de volledige studiefinanciering. Bij een voorspoedig studieverloop kan een deel van de studiefinanciering ingezet worden voor een gedeeltelijke bekostiging van bijvoorbeeld een masteropleiding.

- **IB-groep**

Indien de cursist zich reeds had aangemeld bij de IB-groep voor een hbo-opleiding voor het studiejaar 2009-2010, moet deze aanmelding voor aanvang van het Alvast Studeren traject ongedaan gemaakt worden. De cursist is daarvoor zelf verantwoordelijk.

- **Aanvang studiejaar**

De introductieweek van het hbo start in week 35, de colleges in week 36. De cursisten worden geacht vanaf het begin aan alle activiteiten deel te nemen.

Bij het vavo vinden de introductiebijeenkomsten in week 35 plaats; de lessen starten in week 36.

- **Onderwijs**

De lessen gericht op het behalen van het havo- of vwo-diploma worden aangeboden op een vestiging van het ROC Nova College. Er wordt naar gestreefd alle lessen in de avonden te laten vallen. Dit kan echter niet in alle gevallen gegarandeerd worden.

Overdag volgt de cursist het onderwijsprogramma van de hbo-opleiding op een van de locaties van INHolland of van de HvA.

Er wordt vanuit gegaan dat de deelnemers het hele propedeuseprogramma volgt.

Mocht in de praktijk blijken dat het totaalpakket te zwaar is, dan zal de prioriteit liggen bij het behalen van het vo-diploma.

- **Begeleiding**

De begeleiding van de cursisten vindt plaats door de Alvast Studeren coördinator van het vavo en de studieloopbaanbegeleiders van de hbo-opleiding. Regelmatig vindt overleg plaats tussen de beide coördinatoren over de studieresultaten van de deelnemers. Bij tegenvallende resultaten wordt aan cursist en ouders een brief gestuurd met eventueel een advies het programma te verlichten.

- **Statuten**

Bij de onderwijsactiviteiten op roc en hbo zijn de statuten van de deelnemende instellingen van toepassing.

- **Examenreglement**

Het examenreglement van het vavo is van toepassing op de cursisten. Bij het hbo is tijdens het Alvast Studeren traject het Bindend Afwijzend Studieadvies niet van toepassing.

- **Verzilvering studieresultaten hbo**

De op het hbo behaalde studieresultaten worden in dossier bewaard.

Als de cursist geslaagd is voor het vo-diploma en zich het daaropvolgende cursusjaar inschrijft als reguliere student bij **de al gevolgde opleiding bij dezelfde hogeschool**, dan worden de behaalde resultaten omgezet in vrijstellingen. Deze vrijstellingen tellen mee voor de benodigde 60 ECTS (studiepunten) voor de propedeuse.

Bijlage 1

Overzicht van de vakken tweede fase havo top en vwo top 2009 - 2010 die op de verschillende vestigingen gegeven worden

Vak	Amstelveen		Haarlem		Hoofddorp		Beverwijk
	HAVO	VWO	HAVO	VWO	HAVO	VWO	HAVO
Nederlands	X	X	X	X	X	X	X
Engels	X	X	X	X	X	X	X
Frans 1 oud		X		X		X	
Frans (1,2)	X	X	X	X	X	X	
Duits 1 oud		X		X		X	
Duits (1,2)	X	X	X	X	X	X	X
Spaans	X						X
Spaans startersvak	X						X
Turks startersvak			X				
Maatschappijleer	X	X	X	X	X	X	X
Geschiedenis	X	X	X	X	X	X	X
Maatsch. Wetensch.	X		X				
Aardrijkskunde	X	X	X	X	X	X	X
Biologie 1 oud		X		X		X	
Biologie (1,2)	X	X	X	X	X	X	
Wiskunde A1 oud		X		X		X	
Wiskunde A (1,2)	X	X	X	X	X	X	X
Wiskunde B1 oud		X		X		X	
Wiskunde B (1,2)	X	X	X	X	X	X	X
Natuurkunde 1 oud		X		X		X	
Natuurkunde (1,2)	X	X	X	X	X	X	
ANW		X		X		X	
Scheikunde 1 oud		X		X		X	
Scheikunde (1,2)	X	X	X	X	X	X	
Economie 1 oud		X		X		X	
Economie (1,2)	X	X	X	X	X	X	X
Management & Org.	X				X		
Informatica	X	X	X	X	X	X	
Kunst	X		X				

De tweede fase vakken die het Nova College NIET aanbiedt op de havo en het vwo, geven recht op vrijstelling, als het betreffende vak is afgesloten met een examen.

Bijlage 2A

Vrijstellingsregeling voor havo oud naar nieuw

Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo per 1 augustus 2007 van de
Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 10-8-'07, nr. VO/OK/2007/18980
(Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo 2007)

Vrijstellingen voor havo oud naar nieuw

HAVO-vak nieuwe profielen	HAVO-vak oude profielen op grond waarvan vrijstelling	VWO-vak oude profielen op grond waarvan vrijstelling
Aardrijkskunde	--	Aardrijkskunde
Algemene natuurwetenschappen	Algemene	Algemene natuurwetenschappen
Arabische taal en literatuur	Arabische taal en letterkunde 1,2	Arabische taal en letterkunde
Arabische taal en literatuur elementair	Arabische taal en letterkunde elementair	Arabische taal en letterkunde elementair
Bewegen, sport en maatschappij	Lichamelijke opvoeding 2	Lichamelijke opvoeding 2
Biologie	Biologie	Biologie 1,2
Culturele en kunstzinnige vorming	Culturele en kunstzinnige vorming 1	Culturele en kunstzinnige vorming 1
Duitse taal en literatuur	Duitse taal en letterkunde 1,2	Duitse taal en letterkunde 1,2
Economie	Economie 1,2	Economie 1 of economie 1,2
Engelse taal en literatuur	Engelse taal en letterkunde	Engelse taal en letterkunde
Filosofie	Filosofie	Filosofie
Franse taal en literatuur	Franse taal en letterkunde 1,2	Franse taal en letterkunde 1,2
Friese taal en cultuur	Friese taal en letterkunde 1,2	Friese taal en letterkunde
Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis*
Handvaardigheid	Handvaardigheid I (handenarbeid)	Handvaardigheid I (handenarbeid)
Informatica	Informatica	Informatica
Italiaanse taal en literatuur	Italiaanse taal en letterkunde 1,2	Italiaanse taal en letterkunde
Italiaanse taal en literatuur elementair	Italiaanse taal en letterkunde elementair	Italiaanse taal en letterkunde elementair
Kunst (algemeen)	Culturele en kunstzinnige vorming 2	Culturele en kunstzinnige vorming 2
Kunst (beeldende vormgeving)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (beeldende vormgeving),
Kunst (dans)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (dans)
Kunst (drama)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (drama)
Kunst (muziek)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (muziek)
Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding 1	Lichamelijke opvoeding 1
Literatuur	Letterkunde	Letterkunde
Maatschappijleer	Maatschappijleer (gemeenschappelijk)	Maatschappijleer (gemeenschappelijk deel)
Maatschappijwetenschappen	Maatschappijleer	Maatschappijleer
Management en organisatie	Management en organisatie	Management en organisatie
Muziek	Muziek	Muziek
Natuurkunde	Natuurkunde 1,2	Natuurkunde 1 of natuurkunde 1,2
Nederlandse taal en literatuur	Nederlandse taal en letterkunde	Nederlandse taal en letterkunde
Russische taal en literatuur	Russische taal en letterkunde 1,2	Russische taal en letterkunde
Russische taal en literatuur elementair	Russische taal en letterkunde elementair	Russische taal en letterkunde elementair
Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde 1 of scheikunde 1,2
Spaanse taal en literatuur	Spaanse taal en letterkunde 1,2	Spaanse taal en letterkunde
Spaanse taal en literatuur elementair	Spaanse taal en letterkunde elementair	Spaanse taal en letterkunde elementair

HAVO-vak nieuwe profielen	HAVO-vak oude profielen op grond waarvan vrijstelling	VWO-vak oude profielen op grond waarvan vrijstelling
Tekenen	Tekenen	Tekenen
Textiele vormgeving	Handvaardigheid II (textiele werkvormen)	Handvaardigheid II (textiele werkvormen)
Turkse taal en literatuur	Turkse taal en letterkunde 1,2	Turkse taal en letterkunde
Turkse taal en literatuur elementair	Turkse taal en letterkunde elementair	Turkse taal en letterkunde elementair
Wiskunde A	Wiskunde A 1,2 of wiskunde B 1 of wiskunde B 1,2	Wiskunde A 1 of wiskunde A 1,2 of wiskunde B 1 of wiskunde B
Wiskunde B	Wiskunde B 1 of wiskunde B 1,2	Wiskunde B 1 of wiskunde B 1,2

*) Het profielvak geschiedenis (met een studielast van 360 uur)

Vrijstellingsregeling voor vwo oud naar nieuw

Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo per 1 augustus 2007 van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 10-8-'07, nr. VO/OK/2007/18980 (Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo 2007)

Vrijstellingen voor vwo oud naar nieuw

VWO-vak nieuwe profielen	VWO-vak oude profielen op grond waarvan vrijstelling
Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Algemene natuurwetenschappen	Algemene natuurwetenschappen
Arabische taal en literatuur	Arabische taal en letterkunde
Arabische taal en literatuur elementair	Arabische taal en letterkunde elementair
Bewegen, sport en maatschappij	Lichamelijke opvoeding 2
Biologie	Biologie 1,2
Culturele en kunstzinnige vorming	Culturele en kunstzinnige vorming 1
Duitse taal en literatuur	Duitse taal en letterkunde 1,2
Economie	Economie 1,2
Engelse taal en literatuur	Engelse taal en letterkunde
Filosofie	Filosofie
Franse taal en literatuur	Franse taal en letterkunde 1,2
Friese taal en cultuur	Friese taal en letterkunde
Geschiedenis	Geschiedenis *
Griekse taal en literatuur	Griekse taal en letterkunde
Handvaardigheid	Handvaardigheid I (handenarbeid)
Informatica	Informatica
Italiaanse taal en literatuur	Italiaanse taal en letterkunde
Italiaanse taal en literatuur elementair	Italiaanse taal en letterkunde elementair
Klassieke culturele vorming	Klassieke culturele vorming
Kunst (algemeen)	Culturele en kunstzinnige vorming 2
Kunst (beeldende vormgeving)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (beeldende vormgeving)
Kunst (dans)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (dans)
Kunst (drama)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (drama)
Kunst (muziek)	Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (muziek)
Latiinse taal en literatuur	Latiinse taal en letterkunde
Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding 1
Literatuur	Letterkunde
Maatschappijleer	Maatschappijleer (gemeenschappelijk deel)
Maatschappijwetenschappen	Maatschappijleer
Management en organisatie	Management en organisatie
Muziek	Muziek
Natuurkunde	Natuurkunde 1,2
Nederlandse taal en literatuur	Nederlandse taal en letterkunde
Russische taal en literatuur	Russische taal en letterkunde
Russische taal en literatuur elementair	Russische taal en letterkunde elementair
Scheikunde	Scheikunde 1 of scheikunde 1,2
Spaanse taal en literatuur	Spaanse taal en letterkunde
Spaanse taal en literatuur elementair	Spaanse taal en letterkunde elementair
Tekenen	Tekenen
Textiele vormgeving	Handvaardigheid II (textiele werkvormen)
Turkse taal en literatuur	Turkse taal en letterkunde
Turkse taal en literatuur elementair	Turkse taal en letterkunde elementair
Wiskunde A	Wiskunde A 1,2 of wiskunde B 1 of wiskunde B 1,2
Wiskunde B	Wiskunde B 1 of wiskunde B 1,2
Wiskunde C	Wiskunde A 1

*) Het profielvak geschiedenis (met een studielast van 360 uur)

Bijlage 2B

Vrijstellingsregeling voor havo nieuw naar oud

Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo per 1 augustus 2007 van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 10-8-'07, nr. VO/OK/2007/18980 (Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo 2007)

Vrijstellingen voor havo nieuw naar oud

HAVO-vak Tweede Fase oude profielen	HAVO-vak nieuwe profielen op grond waarvan vrijstelling	VWO-vak nieuwe profielen op grond
Aardrijskunde	Aardrijskunde	Aardrijskunde
Algemene natuurwetenschappen	Algemene	Algemene natuurwetenschappen
Arabishe taal en letterkunde 1,2 of Arabische taal en letterkunde 1	Arabishe taal en literatuur	Arabishe taal en literatuur
Arabishe taal en letterkunde elementair	Arabishe taal en literatuur elementair	Arabishe taal en literatuur elementair
Biologie	Biologie	Biologie
Culturele en kunstzinnige vorming 1	Culturele en kunstzinnige vorming	Culturele en kunstzinnige vorming
Culturele en kunstzinnige vorming 2	Kunst (algemeen)	Kunst (algemeen)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (beeldende vormgeving) of culturele en kunstzinnige vorming 2 of culturele en kunstzinnige vorming 3	Kunst (beeldende vormgeving)	Kunst (beeldende vormgeving)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (dans) of culturele en kunstzinnige vorming 2 of culturele en kunstzinnige	Kunst (dans)	Kunst (dans)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (drama) of culturele en kunstzinnige vorming 2 of culturele en kunstzinnige	Kunst (drama)	Kunst (drama)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (muziek) of culturele en kunstzinnige vorming 2 of culturele en kunstzinnige	Kunst (muziek)	Kunst (muziek)
Duitse taal en letterkunde 1,2 of Duitse taal en letterkunde 1	Duitse taal en literatuur	Duitse taal en literatuur
Economie 1,2 of economie 1	Economie	Economie
Engelse taal en letterkunde	Engelse taal en literatuur	Engelse taal en literatuur
Filosofie	Filosofie	Filosofie
Franse taal en letterkunde 1,2 of Franse taal en letterkunde 1	Franse taal en literatuur	Franse taal en literatuur
Friese taal en letterkunde 1,2 of Friese taal en letterkunde 1	Friese taal en cultuur	Friese taal en cultuur
Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
Handvaardigheid I (handenarbeid)	Handvaardigheid	Handvaardigheid
Handvaardigheid II (textiele werkvormen)	Textiele vormgeving	Textiele vormgeving
Informatica	Informatica	Informatica
Italiaanse taal en letterkunde 1,2 of Italiaanse taal en letterkunde 1	Italiaanse taal en literatuur	Italiaanse taal en literatuur
Italiaanse taal en letterkunde elementair	Italiaanse taal en literatuur elementair	Italiaanse taal en literatuur elementair
Lichamelijke opvoeding 1	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding
Letterkunde	Literatuur / moderne talen *	Literatuur / moderne talen *
Lichamelijke opvoeding 2	Bewegen, sport en maatschappij	Bewegen, sport en maatschappij

HAVO-vak Tweede Fase oude profielen	HAVO-vak nieuwe profielen op grond waarvan vrijstelling	VWO-vak nieuwe profielen op grond
Maatschappijleer (gemeenschappelijk deel)	Maatschappijleer	Maatschappijleer
Maatschappijleer	Maatschappijwetenschappen	Maatschappijwetenschappen
Management en organisatie	Management en organisatie	Management en organisatie
Muziek	Muziek	Muziek
Natuurkunde 1,2 of natuurkunde 1	Natuurkunde	Natuurkunde
Nederlandse taal en letterkunde	Nederlandse taal en literatuur	Nederlandse taal en literatuur
Russische taal en letterkunde 1,2 of Russische taal en letterkunde 1	Russische taal en literatuur	Russische taal en literatuur
Russische taal en letterkunde elementair	Russische taal en literatuur elementair	Russische taal en literatuur
Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde
Spaanse taal en letterkunde 1,2 of Spaanse taal en letterkunde 1	Spaanse taal en literatuur	Spaanse taal en literatuur
Spaanse taal en letterkunde elementair	Spaanse taal en literatuur elementair	Spaanse taal en literatuur
Tekenen	Tekenen	Tekenen
Textiele werkvormen	Textiele vormgeving	Textiele vormgeving
Turkse taal en letterkunde 1,2 of Turkse taal en letterkunde 1	Turkse taal en literatuur	Turkse taal en literatuur
Turkse taal en letterkunde elementair	Turkse taal en literatuur elementair	Turkse taal en literatuur elementair
Wiskunde A 1,2 of wiskunde A 1	Wiskunde A	Wiskunde A
Wiskunde B 1,2 of wiskunde B 1 of Wiskunde A 1,2 of wiskunde	Wiskunde B	Wiskunde B

*) indien er op de cijferlijst geen cijfer voor literatuur voorkomt, geldt er een vrijstelling voor letterkunde indien er voor alle moderne talen op de cijferlijst (Nederlands, Engels, Frans, Duits, Russisch, Spaans, Italiaans, Turks en/of Arabisch) een 6 of meer is behaald

Vrijstellingsregeling voor vwo nieuw naar oud

Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo per 1 augustus 2007 van de
Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 10-8-'07, nr. VO/OK/2007/18980
(Vrijstellings- en overgangsregeling aanpassing profielen vwo/havo 2007)

Vrijstellingen voor vwo nieuw naar oud

VWO-vak oude profielen	VWO-vak nieuwe profielen op grond waarvan vrijstelling
Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Algemene natuurwetenschappen	Algemene natuurwetenschappen
Arabische taal en letterkunde	Arabische taal en literatuur
Arabische taal en letterkunde elementair	Arabische taal en literatuur elementair
Biologie 1,2 of biologie1	Biologie
Culturele en kunstzinnige vorming 1	Culturele en kunstzinnige vorming
Culturele en kunstzinnige vorming 2	Kunst (algemeen)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (beeldende vormgeving) of culturele en kunstzinnige vorming 2 of	Kunst (beeldende vormgeving)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (dans) of culturele en kunstzinnige vorming 2 of	Kunst (dans)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (drama) of culturele en kunstzinnige	Kunst (drama)
Culturele en kunstzinnige vorming 2,3 (muziek) of culturele en kunstzinnige	Kunst (muziek)
Duitse taal en letterkunde 1,2 of ~~Duitse taal en letterkunde 1~~	Duitse taal en literatuur
Economie 1,2 of economie 1	Economie
Engelse taal en letterkunde	Engelse taal en literatuur
Filosofie	Filosofie
Franse taal en letterkunde 1,2 of ~~Franse taal en letterkunde 1~~	Franse taal en literatuur
Friese taal en letterkunde	Friese taal en cultuur
Geschiedenis en	Geschiedenis
Griekse taal en letterkunde	Griekse taal en literatuur
Handvaardigheid I (handenarbeid)	Handvaardigheid
Handvaardigheid II (textiele werkvormen)	Textiele vormgeving
Informatica	Informatica
Italiaanse taal en letterkunde	Italiaanse taal en literatuur
Italiaanse taal en letterkunde elementair	Italiaanse taal en literatuur elementair
Klassieke culturele vorming	Klassieke culturele vorming / klassieke talen *
Latiinse taal en letterkunde	Latiinse taal en literatuur
Lichamelijke opvoeding 1	Lichamelijke opvoeding
Letterkunde	Literatuur / moderne talen **
Lichamelijke opvoeding 2	Bewegen, sport en maatschappij
Maatschappijleer (gemeenschappelijk deel)	Maatschappijleer
Maatschappijleer	Maatschappijwetenschappen
Management en organisatie	Management en organisatie
Muziek	Muziek
Natuurkunde 1,2 of natuurkunde 1	Natuurkunde
Nederlandse taal en letterkunde	Nederlandse taal en literatuur
Russische taal en letterkunde	Russische taal en literatuur
Russische taal en letterkunde elementair	Russische taal en literatuur elementair
Scheikunde 1,2 of scheikunde 1	Scheikunde
Spaanse taal en letterkunde	Spaanse taal en literatuur
Spaanse taal en letterkunde elementair	Spaanse taal en literatuur elementair

VWO-vak oude profielen	VWO-vak nieuwe profielen op grond waarvan vrijstelling
Tekenen	Tekenen
Turkse taal en letterkunde	Turkse taal en literatuur
Turkse taal en letterkunde elementair	Turkse taal en literatuur elementair
Wiskunde A 1,2 of wiskunde A 1	Wiskunde A
Wiskunde B 1,2 of wiskunde B 1	Wiskunde B
of wiskunde A1,2 of wiskunde A1	
Wiskunde A 1	Wiskunde C

*) indien er op de cijferlijst geen cijfer voor KCV voorkomt, geldt er een vrijstelling voor KCV indien er voor alle klassieke talen op de cijferlijst (Latijn en/of Grieks) een 6 of meer is behaald

***) indien er op de cijferlijst geen cijfer voor literatuur voorkomt, geldt er een vrijstelling voor letterkunde indien er voor alle moderne talen op de cijferlijst (Nederlands, Engels, Frans, Duits, Russisch, Spaans, Italiaans, Turks en/of Arabisch) een 6 of meer is behaald..

Adressen en data

AMSTELVEEN

Notenlaan 4
1185 RS Amstelveen
Telefoon (023) 530 29 15
Contactpersoon: mevrouw D. van Drooge

Informatieavonden met presentaties om
19.00 uur over havo/vwo
donderdag 4, 18 en 25 juni 2009

11.00 uur over havo/vwo
maandag 29 juni 2009

Telefonische informatie
maandag t/m donderdag 10.00–13.00 uur
vrijdag 10.00–12.00 uur
woensdag en donderdag 19.00–20.00 uur

HAARLEM

Planetenlaan 5
2024 EN Haarlem
Telefoon (023) 530 26 00
Contactpersonen: de heer J.Jens en mevrouw
C.Leemans voor havo en vwo

Informatieavonden met presentaties om
19.00 uur over havo/vwo
donderdag 4 en 18 juni 2009
woensdag 24 juni 2009

11.00 uur over havo/vwo
maandag 29 juni 2009

Telefonische informatie
maandag t/m vrijdag 10.00–15.00 uur
maandag t/m donderdag 19.00–20.30 uur

BEVERWIJK

Laurens Baecklaan 25
1942 LN Beverwijk
Telefoon: (0251) 29 07 00
Contactpersoon: mevrouw W.Stam

Informatieavonden met presentaties om
19.00 uur over havo
donderdag 25 juni 2009

11.00 uur over havo
maandag 29 juni 2009

Telefonische informatie
Maandag t/m vrijdag 10.00-15.00 uur

HOOFDDORP

Steve Bikostraat 75
2131 RZ Hoofddorp
Telefoon (023) 530 32 00
Contactpersoon: mevrouw W. Brüll

Informatieavonden met presentaties om
19.00 uur over havo/vwo
donderdag 4, 18 en 25 juni 2008

11.00 uur over havo/vwo
maandag 29 juni 2009

Telefonische informatie
mevrouw S. de Boer of mevrouw M. de Vlerk
maandag t/m vrijdag 09.00–15.00 uur

Meer weten? Kijk op www.novacollege.nl
Kies: volwassenenonderwijs en klik op vavo. Hier
vind je onder ander de meest gestelde vragen en
vooropleidingseisen hbo en wo.

Routebeschrijvingen:
www.novacollege.nl/locaties